Muistio

19.12.2023

EU/361/2023
EU/361/2023-VNK-35

EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokous 13. joulukuuta 2023

Brysselissä 13.12. järjestetyssä EU – Länsi-Balkan –huippukokouksessa hyväksyttiin Brysselin julistus, jossa vahvistetaan jälleen Länsi-Balkanin –maiden EU-perspektiivi ja korostetaan yhteistyön tiivistämistä mm. ulko- ja turvallisuuspolitiikan saralla. Kokouksen keskustelut keskittyivät asteittaisen integraation vahvistamiseen, YUTP-yhteistyön merkitykseen ja alueellisten kiistojen ratkaisemiseen. Pääministeri Orpo korosti Suomen tukea Länsi-Balkanin maille niiden EU-poluilla.

Huippukokouksessa hyväksyttiin Brysselin julistus[1], joka jatkaa edellisten huippukokousten (Tirana 2022, Brdo 2021, Zagreb 2020) viitoittamalla tiellä. Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja Michel korosti vuosittaisen huippukokoustamisen olevan selkeä osoitus EU:n ja Länsi-Balkanin yhteistyön merkityksestä. Suomea huippukokouksessa edusti PMI Petteri Orpo. Julistuksessa ja Michelin antamissa lausunnoissa kokouksen jälkeen korostui EU:n yksimielisyys siitä, että Länsi-Balkanin maiden tulevaisuus on EU:ssa. EU-perspektiivin vahvistamisen lisäksi Michelin mukaan kokouksessa korostettiin EU:n ja Länsi- Balkanin yhteistyön, ml. yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan vahvistamista, asteittaisen lähentymisen mahdollisuuksia (ml. maininta komission marraskuussa esittämästä uudesta Länsi-Balkanin kasvusuunnitelmasta, jonka rahoitus on kuitenkin riippuvainen rahoituskehyksen välitarkastelusta), lisäinvestointeja alueelle sekä alueellista yhteistyötä ja rekonsiliaatiota.

Michel korosti EU:n perustaa rauhanprojektina ja Länsi-Balkanin kahdenvälisten kiistojen ratkaisua jäsenyyden ennakkoehtona. Investointien suhteen komissio julkaisi huippukokouksen yhteydessä 680 miljoonan euron lisäinvestoinnit EIP:n alla kahteen rautatie- ja kolmeen energiaprojektiin[2]. KE Borrell kertoi 2,6 miljoonan euron lisätuesta Albanialle, Montenegrolle ja Pohjois-Makedonialle[3] kyberturvallisuuden kehittämiseen.

Keskusteluissa korostui geopoliittisen tilanteen luoma momentum edetä laajentumisagendalla. PMI Orpo käytti kokouksessa puheenvuoron korostaen Suomen tukea Länsi-Balkanin maiden EU-polulle, Länsi-Balkanin maiden omien uudistustoimien tärkeyttä ja ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä[4]. Huippukokouksen sivutapahtumassa kerättiin jäsenvaltioiden sitoumuksia rahoittaa stipendejä 16.10.2023 avatun Tiranan College of Europe –kampuksen ensimmäisen lukuvuoden (2024-2025) opiskelijoille.

---

[1] https://www.consilium.europa.eu/media/68822/brussels-declaration-en.pdf
[2] https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/news/european-commission-announces-additional-eu680-million-investmentpackage-western-balkans-under-2023-12-13_en
[3] https://www.eeas.europa.eu/eeas/western-balkans-high-representative-borrell-announces-new-support-albania-montenegro-and-north_en?channel=eeas_press_alerts&date=2023-12-13&newsid=0&langid=en&source=mail
[4] https://vnk.fi/-/paaministeri-orpo-brysselissa-suomi-tukeelansi- balkanin-kumppaneita-eu-tiella

Liitteet

Jakelu

Tiedoksi